JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Education and Communication

”Från att knappt ta sig igenom kurserna till att lyssna och hänga med i allting”

Hur Jönköping University kommunicerar tillgängligheten till talböcker - påverkar det hur studenter med läsnedsättningar upplever tillgången?

KURS: *Uppsats i medie- och kommunikationsvetenskap II, 30 hp*
PROGRAM: *Kandidatprogrammet för medie- och kommunikationsvetenskap*
FÖRFATTARE: *Arvid Roos Isaksson*
EXAMINATOR: *Anders Svensson*
TERMIN: *VT23*

JÖNKÖPING UNIVERSITY
Högskolan för lärande och kommunikation
Program: Kandidatprogrammet för medie- och kommunikationsvetenskap
Termin: 6

SAMMANFATTNING

Författare: Arvid Roos Isaksson

Svensk titel: Från att knappt ta sig igenom kurserna till att lyssna och hänga med i allting

Språk: Svenska

Antal sidor: 29 (antal ord 13114)

För studenter på universitet och högskolor med funktionsnedsättningar i form av lässvårigheter, såsom till exempel dyslexi och ADHD, kan tillgången till kurslitteratur i form av talböcker innebära att de får samma möjlighet som övriga studenter att delta fullt ut i studierna och slutföra sina studier. I Sverige har studenter med funktionsnedsättningar på universitet och högskolor rätt till särskilt stöd under studierna, såsom att få kurslitteratur inläst i talboksformat.

Denna uppsats tittar närmare på hur studenter med läsnedsättningar vid Jönköping University (JU) upplever att de får tillgång till talböcker givet hur JU kommunicerar tillgängligheten till dessa böcker. I uppsatsen används en kvalitativ forskningsansats. Åtta intervjuer har genomförts med studenter på JU som använder talböcker. Uppsatsen ger en ögonblicksbild och bygger på de personliga upplevelserna hos de intervjuade studenterna.

Studenterna som intervjuades i denna uppsats uttrycker att de upplever att kommunikationen om talböcker brister och därmed bidrar till att försvåra tillgängligheten. I vissa fall menar studenterna att de inte i tid kunde få tillgång till kurslitteraturen som de behövde för kurserna på grund av bristande kommunikation eller på grund av hur deras förfrågningar hanterades, inte till följd av den faktiska tillgången till talböckerna.

Trots att relevant information om talböcker finns lättillgänglig för studenterna på JUs hemsidor menade studenterna att JU inte kommunicerar tillgängligheten till talböcker på ett sätt som underlättar tillgången. De upplevde att kommunikationen från JUs sida är otillräcklig. Det framkom även att studenterna saknade information och dialog om rättigheterna att få tillgång till kurslitteratur i form av talböcker. För att förbättra så att studenterna får tillgång till kurslitteratur i talboksformat i tid tror de att JU skulle kunna göra mer för att kommunicera tillgängligheten till talböcker.

Med avstamp i filosofen Foucaults synsätt skulle studenter med funktionsnedsättning kunna sägas påverka och utöva makt över sin situation när de förklarar och kommunicerar sina behov av talböcker till JU. Det är viktigt att komma ihåg att det är först då, när det sker, som tillgängligheten till talböcker blir relevant i förhållande till studenternas behov. Möjligen kan slutsatserna i denna uppsats vara ett första steg för att anpassa JUs kommunikation om tillgänglighet till talböcker för att bättre spegla studenternas behov. Uttryckt i Foucaults anda skulle en sådan åtgärd bidra till att skapa ett mer jämlikt maktförhållande mellan JU och studenterna med läsnedsättningar.

Sökord: Talböcker, Legimus, Makt, Normer, Utanförskap, Avvikelser, Foucault, Tematisk metod

---

JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Education and Communication
Program: Bachelor's Programme in Media and Communication Studies
Semester: 6

ABSTRACT

Author: Arvid Roos Isaksson

English title: From barely getting through the courses to listening and keeping up with everything

Language: Swedish

Pages: 29 (word count 13114)

For students at university and college level with special needs in relation to reading, such as dyslexia and ADHD, the availability of course literature in the form of audiobooks can enable this group to have the same opportunity as other students to study as well as complete their studies. Indeed, students at university and college level in Sweden, with certain challenges, have a right to special support, including to have any course literature recorded in audiobook format.

This study examines how students with impeded reading capability at Jönköping University (JU) assess their own access to audiobooks given how JU is communicating the availability of audiobooks. A qualitative research method is used in this study. Eight interviews was conducted with students at JU who uses audiobooks. Building on personal experiences from the interviewed students, this study gives a snapshot picture.

Students interviewed in this study expressed that they found that communication on audiobooks were insufficient, thus contributing to making these less accessible. Students argued that they in some cases had not been able to access needed course literature in time, due to the lack of communication or due to how their requests had been handled, not because of the actual lack of audiobooks.

Despite relevant information on audiobooks being available on JU's homepages, students argued that JU was not communicating the accessibility of audiobooks in a way to allow students ease of access to them. Students argued that communication from JU was insufficient. The study also found that some student lacked information and a dialogue on their rights to have course literature in the format of audiobooks. To enhance students' access to course literature in the format of audiobooks, these students believe that JU could do more to communicate the accessibility of audiobooks.

Using Foucault's theory, it could be argued that students with disabilities would be able to utilize their own power over their situation as they explain and communicate their need of audiobooks to JU. It is only as this is done that access to audiobooks will be relevant in relation to student's needs. Possibly, the conclusions of this study could be a first step to adjust JU's communication on the access of audiobooks to better mirror student's needs. Expressed in the spirit of Foucault, such action could contribute in creating a more equal power relation between JU and students with reading disabilities.

Keywords: Audiobooks, Legimus, Power, Norms, Isolation, Deviations, Foucault, Qualitative analysis

Innehållsförteckning

1. Inledning och syfte ... 1
1.1 Frågeställning ... 2
1.2 Kvalitativt tillvägagångssätt ... 3
1.3 Motivation för Foucaults analysram ... 3
1.4 Begränsningar ... 4
1.5 Bakgrund – den statliga talboken ... 4
2. Litteraturgenomgång ... 6
2.1 Tidigare forskning – stöd ger framgång ... 6
2.2 Makt, samhället och funktionsnedsättning ... 7
2.3 Reflektioner ... 9
3. Teoretiskt ramverk ... 10
3.1 Foucaults analysramverk ... 10
3.2 Relevant val av analysramverk ... 11
3.3 Foucaults maktteori och läsnedsättningar i högskolemiljön ... 11
3.4 Val av analysbegrepp utifrån Foucault ... 12
3.5 Foucaults teori om makt i denna uppsats ... 13
4. Metod ... 13
4.1 Motivering av valet av metod ... 13
4.2 Intervjuerna ... 14
4.3 Intervjuerna i förhållande till metoden ... 14
4.4 Genomförande av metoden ... 15
4.4.1 Studera/identifiera ... 15
4.4.2 Koda ... 15
4.4.3 Tolka ... 15
4.4.4 Mönster ... 16
4.5 Etik ... 16
5. Resultat/Analys ... 16
5.1 Normer ... 17
5.2 Utanförskap ... 20
5.3 Avvikelser/Avvikande ... 23
6. Diskussion ... 26
7. Slutsats ... 28
8. Framtida forskning ... 29
Referenser ... 30
Bilaga 1 – intervjufrågor ... 32
Bilaga 2 – mejlutskicket och avtal ... 33

1. Inledning och syfte

I denna del av uppsatsen presenteras syftet och frågeställningen. För att sätta syftet och frågeställningen i ett sammanhang beskrivs även kort metod, teori, begränsningar och bakgrund.

Att kunna lyssna kan vara akademiskt livsavgörande.

För studenter på universitet och högskolor med funktionsnedsättningar i form av lässvårigheter kan möjligheten att få lyssna på kurslitteratur innebära att de ges samma akademiska möjligheter och förutsättningar som övriga studenter, alltså att delta fullt ut i studierna och slutföra sina studier. Enligt svenska dyslexiföreningen omfattar läs- och skrivsvårigheter alla svårigheter att läsa och skriva oavsett vad som är orsaken. Svårigheter kan uppstå på grund av syn- eller hörselproblem, kulturell och språklig understimulering, språkstörning, bristfällig undervisning, emotionella problem, bristande kunskaper i svenska språket, men också dyslexi.

För att skapa jämlikhet mellan studenter ska talböcker erbjudas på universitet och högskolor och göras tillgängliga till dem som brottas med det som i denna uppsats benämns som läsnedsättningar, för att rymma alla orsakerna till lässvårigheter. Enligt Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) är en talbok avsedd för personer med en funktionsnedsättning som gör det svårt att läsa. Talboken produceras med offentliga medel och i enlighet med §17 i upphovsrättslagen. Det innebär i korthet att bibliotek får producera och låna ut en utgiven bok som talbok till personer med funktionsnedsättningar utan upphovsrättsinnehavarens tillstånd. En talboksinläsning måste överensstämma med originalet och författaren får ett meddelande om att boken kommer att bli talbok.

Denna uppsats analysera hur studenter med läsnedsättningar på Jönköpings University (JU) upplever att de får tillgång till talböcker. Syftet är att kvalitativt undersöka hur tillgången påverkas av hur JU kommunicerar tillgängligheten till talböcker och om studenter med läsnedsättningar därmed får den hjälp och det stöd som de behöver och har rätt till.

Eftersom det finns få djupare analyser om tillgängligheten till talböcker på ett universitet eller en högskola är det intressant att undersöka den upplevda tillgången och om det kan finnas outtalade brister och motsättningar i kommunikationen av tillgängligheten. Det finns studier som belyser utbudet och tillgången till talböcker, men dessa studier är ofta fokuserade på bredare grupper i samhället.

Denna uppsats kan därför bidra till den akademiska diskussionen om betydelsen av kommunikation för att tillgängliggöra talböcker som ett stöd till studenter med läsnedsättningar genom att undersöka tillgängligheten till talböcker på en högskola, nämligen JU. Om det föreligger brister i kommunikationen kan dessa påvisas och i framtiden rättas till för att möjliggöra för en ökad akademisk jämlikhet mellan studenterna på högskolan.

Motivet till att genomföra denna studie är att det idag finns ett stort antal människor som använder talböcker. En sökning på Google visar på att Legimusappen, ett digitalt bibliotek med talböcker, har fler än 100 000 nedladdningar, totalt, sedan den gavs ut och blev tillgänglig på denna plattform. Antalet nedladdningar är mycket högre om även AppStore, en internetbaserad affär för nedladdning av bland annat dataprogram och spel, och internet i övrigt inkluderas i sökningen. Eftersom efterfrågan är stor är det intressant att undersöka hur den återspeglas i tillgängligheten vid dagens universitet och högskolor.

Tillgången till talböcker handlar även om möjligheten att skaffa sig en utbildning. Enligt MTM har alla människor, även de med funktionsnedsättningar eller diagnoser, rätt till en utbildning. Studenter med läsnedsättningar kan dessutom ha rätt till särskilt stöd under studierna vid universitet och högskolor enligt MTM.

Om tillgängligheten till talböcker utgör ett hinder för att utbilda sig kan det alltså ses som en inskränkning av individens rättigheter. Det är ytterligare ett motiv till studien, att undersöka om det finns brister i tillgänglighet till talböcker på JU, så att möjligheten att skaffa sig en utbildning begränsas. Sett ur filosofen och idéhistorikern Foucaults perspektiv kan tillgången till talböcker förklaras och analyseras utifrån hur JU kommunicerar tillgängligheten, alltså att kontakten mellan högskolan och studenterna rutinmässigt utgår från en allmän och normaliserad syn på talböcker som tenderar att tas för given. Med hjälp av en kvalitativ analys finns möjlighet att belysa effekterna av en sådan inneboende kommunikativ makt på tillgängligheten till talböcker.

Anledningen till att det är intressant att studera hur studenter på JU får tillgång till talböcker och hur högskolan kommunicerar denna tillgänglighet är alltså att studenter använder och är beroende av talböcker. Enligt JUs bibliotek är det ungefär 100 elever per år på JU som registrerar sig på Legimusappen. På biblioteket finns dock ingen siffra på hur många elever som använder appen. Utöver de 100 elever som registreras årligen via biblioteket kan det finns ett mörkertal bland annat på grund av att det kan finnas studenter som redan har appen och därför inte registrerar sig. För dessa studenter är ljudböcker avgörande för att klara av studierna. Det är därför viktigt att JU har en bra och väl genomtänkt kommunikation och process för att göra böckerna tillgängliga. Med andra ord är kommunikationen mellan studenterna och JU avgörande för studieupplevelsen, liksom för hur studenterna upplever bemötanden och kommunikationen.

1.1 Frågeställning

Hur upplever studenter med läsnedsättningar att de får tillgång till talböcker på JU till följd av hur JU kommunicerar tillgängligheten?

1.2 Kvalitativt tillvägagångssätt

För att besvara frågeställningen har åtta intervjuer genomförts med studenter på Högskolan för lärande och kommunikation (HLK) på JU som använder talböcker. Anledningen till att välja intervjuer istället för en enkät är att intervjuer möjliggör att få detaljerade svar om känslor och erfarenheter som inte erhålls i enkät och för att kunna ställa följdfrågor. Grundläggande och öppna frågor har ställts till studenterna om hur de får tillgång till talböcker och hur de upplever att JU kommunicerar tillgängligheten (se bilaga 1). Samma intervjufrågor har ställts till alla intervjupersonerna för att skapa likvärdighet och jämförbarhet mellan intervjuerna. En tematisk analysmetod har använts för att avkoda utvecklingstendenser i intervjuerna. En tematisk metod går enkelt förklarat ut på att sortera och jämföra olika observerade trender som förekommer i intervjuerna och därmed möjliggör för att urskilja mönster i materialet.

1.3 Motivation för Foucaults analysram

Adelmann (2002) skriver att det är en konst att kunna lyssna. Bland dem som inte använder sig av talböcker finns en benägenhet att tro att det är lätt att lyssna. Faktum är att det är svårt att lyssna, ta in och minnas all den informationen som delges i en talbok. Det krävs mycket träning för att tillgodogöra sig innehållet. Det kan finnas flera anledningar till en ifrågasättande och avvaktade inställning till talböcker. Som med allt som är avvikande så undviker gärna människor att associera sig med det annorlunda (Adelmann, 2020). Detta kan alltså bidra till en bristande medvetenhet i samhället om behovet av akademiska talböcker, vilket i sin tur kan påverka kommunikationen och tillgängligheten.

Nilsson (2011, s. 10-24) förklarar att Foucault diskuterar frågan om att människor som är annorlunda ofta möter avståndstagande. Han anser att det annorlunda och avvikande kan upplevas som ett hot mot den rådande situationen, till exempel som att en viss grupp har byggt upp normer i ett samhälle eller i ett annat sammanhang. Foucault (1980) lyfte fram de omständigheter som ligger till grund för att någon eller något uppfattas som annorlunda, nämligen det samhällsskick, modernitet och den tidsålder som råder. Det som upplevs som annorlunda varierar alltså över tiden (Foucault, 1980, s. 119, 122). Något som var konstigt på 1600-talet kan uppfattas som helt normalt idag.

Att något förändras och uppfattas annorlunda kan användas för att förstå förhållandet till läsning. Förr i tiden kunde inte alla människor i Sverige läsa. Läskunnigheten kom med kyrkans etablering och den allmänna skolans framväxt. Det är något som är bra att ha i åtanke nu då läskunnighet ses som något givet. Den rådande synen bidrar till ett maktförhållande gentemot talböcker. Den skrivna boken är den starkare och normala parten i förhållandet till den talade boken, likaså den som läser den skrivna boken relativt den som lyssnar. Mot denna bakgrund erbjuder Foucaults analys ett sätt att tänka på och förstå hur talböcker outtalat kan uppfattas av omgivningen som naturliga eller onormala och hur detta tas för givet och därmed formar en syn på dessa böcker. Den kan även göra det möjligt att diskutera underliggande maktförhållanden (Foucault, 1984).

1.4 Begränsningar

Analysen i denna uppsats bygger på intervjuer med åtta studenter med läsnedsättningar och deras individuella upplevelse av tillgången till talböcker. En kvalitativ metod syftar till att beskriva den upplevda situationen och skapa en förståelse för det rådande läget. Det kan finnas olika anledningar till att de intervjuade studenterna valde att delta i uppsatsen. Deras upplevelser kan dessutom skilja sig från åsikter hos andra studenter som inte intervjuades för uppsatsen. De intervjuade studenternas individuella upplevelser är alltså centrala men unika för denna uppsats. Detta är viktigt att tydliggöra för att upprätthålla objektiviteten i analysen.

Ytterligare en faktor som är viktig att lyfta fram och som kan påverka intervjumaterialet är att det finns olika anledningar till varför studenter har svårt att läsa och drar nytta av talböcker. Detta kan påverka deras upplevelse av tillgången till talböcker och hur JU kommunicerar tillgängligheten. Detta faktum analyseras inte närmare i uppsatsen. Slutligen kan kvalitén mellan talböcker variera och påverka läsupplevelsen. Det är också en fråga som inte kommer att utvärderas i uppsatsen, även om den är avgörande för möjligheten att tillgodogöra sig innehållet i talboken.

Samtliga av dessa aspekter är sådant som tidigare studier om talböcker belyser, men de är som sagt ofta fokuserade på bredare grupper i samhället än studenter på universitet och högskolor. Eftersom det finns få analyser om tillgängligheten till talböcker för studenter är det ändå intressant att omnämna dessa i litteraturgenomgången eftersom de belyser dels uppfattningen om talböcker, dels den tidigare diskussionen om talböcker.

1.5 Bakgrund – den statliga talboken

Redan 2001 skrev Nilsson (2001) om framtiden för talböcker och vad denna form av böcker skulle kunna betyda. Hennes studie bidrar med ett intressant perspektiv eftersom den ger en bild av vad tidigare forskning trodde att talböcker skulle kunna hjälpa till med i framtiden, alltså idag. Studien bidrar med att ställa dagens situation emot de tidigare förväntningarna på talböcker, som hur böckerna skulle användas, men även deras inriktning och format. Nilssons studie är därför intressant för att diskutera och förstå brister i utvecklingen av talböcker. Den är en viktig del i att få svar på varför utbud, efterfrågan och tillgång ser ut som de gör idag och för att öppna för diskussioner om teknikutvecklingen inom kommunikation. Nilsson menade att talböcker skulle kunna hjälpa människor och förändra läsandet. Böckerna skulle göra det lättare för alla människor att läsa och skriva.

Utöver Nilssons studie avhandlar Adelmann (2002), Bjurström, Fornäs & Ganetz (2000) och Linton (2005) frågor som berör utvecklingen av talböcker, läsande och relationen till människor. Nilsson (2001) beskrev hur talboken skulle var ett hjälpmedel och ansåg att den skulle förändra framtiden helt och hållet. Även om mycket förändrats, diskuteras fortfarande talbokens tillgänglighet och potential. Denna tidiga forskning och debatten i samhället banade dock vägen för etablerandet av MTM 2013

och appen Legimus som bidrar till att talböcker och andra hjälpmedel är tillgängliga för människor, inklusive studenter, med funktionsnedsättningar i form av läs- och skrivsvårigheter. MTMs föregångare var myndigheten för Talboks- och punktskriftsbiblioteket, TPB, men redan 1892 inrättades ett punktskriftsbibliotek i Stockholm för blinda och 1955 började De Blindas Förening med talboksutlåning.

På MTMs hemsida finns information om vilka verktyg som finns tillgängliga för att hjälpa människor med funktionsnedsättningar, men även referenser till lagar om hur tillgången ska se ut. MTM ansvarar för den statligt ägda talboksappen Legimus.

Legimus är ett bra komplement till MTMs hemsida eftersom den har mer konkret och specifik fakta om talböcker. Även här finns information om lagar som rör talböcker och de rättigheter som studenter med läsnedsättningar har när det kommer till att kunna få stöd. Det är Legimus som skolor och universitet och högskolor erbjuder studenter med läsnedsättningar eftersom appen tillhandhålls av staten. Legimus talboksapp är gratis och går att ladda ned på en dator och i mobiltelefonen. Det finns även talböcker på andra plattformar, men de kostar pengar att ladda ned.

På både MTM och Legimus hemsidor står det tydligt att studenter ska ha tillgång till talböcker på alla kurser som de studerar på universitet och högskolor om de uppfyller givna krav. Det är olagligt för en institution att neka en student denna rätt. Det är dock oklart hur denna rättighet fungerar i praktiken.

De studenter som uppfyller kriterierna att få tillgång till talböcker kan kräva att få tillgång till talböcker på de kurser de läser på universitetet och högskolan, trots att böckerna kanske inte finns tillgängliga på universitetet eller högskolan. Då måste universitet eller högskolan se till att beställa eller läsa in böckerna så att de finns tillgängliga för den aktuella kursen. Universitetet eller högskolan har därmed en central roll i att se till att talböcker är tillgängliga för studenterna.

På Legimus framgår vad som krävs för att få tillgång till talböcker. Det står vilka krav som ska vara uppfylla för att få använda sig av appen.

Några av dessa är:

- läs- och skrivsvårigheter,
- synnedsättning,
- andra fysiska funktionsnedsättningar, exempelvis rörelsehinder och hörselskada,
- intellektuell funktionsnedsättning,
- neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, som autism, ADHD,
- tillfällig läsnedsättning.

Studenter som inte uppfyller dessa krav får inte använda appen, då det bryter mot avtalet som Legimus har med olika bokförlag. Fornäs & Ganetz (2000) lyfter fram att kommunikationen mellan universiteten eller högskolan och studenterna med läsnedsättningar måste vara tydlig när det gäller att förklara kraven och förutsättningarna.

I detta sammanhang är det därmed JUs ansvar att kommunicera kraven och lyssna till efterfrågan och behoven av talböcker bland de studenter som har behov av talböcker. Det är JUs ansvar att skapa tillgång till talböcker för de studenter som har läsnedsättningar. En av JUs flera hemsidor för funktionsnedsatta studenter är studentbibliotekets hemsida (Jönköping Student Bibliotek). Där finns tillgänglig information om talböcker och talsynteser och vem som kan få använda talböcker. Det finns även en länk till Legimus. Det framgår hur studenterna ska hitta kurslitteratur i Legimus och att de kan kontakta biblioteket för att få en bok inläst. Det står tydligt att det tar upp till åtta veckor att läsa in en bok. Studenterna uppmanas att tidigt be om att få obligatorisk kurslitteratur inläst för att hinna få böckerna i tid.

2. Litteraturgenomgång

I denna del av uppsatsen presenteras tidigare forskning om talböcker. Det finns få studier om hur kommunikation påverkar tillgängligheten till talböcker för studenter. I ljuset av det diskuteras ett antal studier som rör talböcker mer allmänt och den tidigare diskussionen och forskningen om talböcker för att sätta frågeställningen i ett sammanhang.

2.1 Tidigare forskning – stöd ger framgång

Forskning som är relevant för uppsatsens frågeställning är relativt begränsad, men det finns studier som är betydelsefulla och kopplade till ämnet. Lundh (2022) och McKenna (1997) skriver båda om behovet av talböcker vid olika typer av läsnedsättningar utifrån liknande teoretiska utgångspunkter. Båda texterna är kvalitativa studier som utreder hur teknik och hjälpmedel hjälper människor med dessa svårigheter. De går särskilt in på hur talböcker är upplästa och studerar berättarteknik. Deras utgångspunkt är att undersöka hur uppläst information tillhandahålls och till vilken kvalité. Författarna använder ett liknande kvalitativt angreppssätt som i denna uppsats, när de gör sina analyser.

Lundh (2022) kommer fram till två saker i sin studie. Det första (1) är att personer med synnedsättningar anser att talböcker, det vill säga läsa genom att lyssna, inte går att jämföra med läsning. Det är inte helt och hållet samma sak. Men Lundh menar som en andra (2) slutsats att många motsätter sig detta påstående, att lyssna på en talbok inte skulle vara detsamma som att läsa. De som motsätter sig detta hävdar att det är en rättighet att få lyssna, som bör likställas med att läsa, för att få tillgång till all den kunskap som alla som kan se får och har. McKenna (1997) kommer fram till att talböcker ger elever med inlärningssvårigheter en bättre möjlighet i skolan. Han framhåller även att alla elever med lässvårigheter inte gillar talböcker och att vissa tycker att det är bättre att läsa trots att

det är svårare. McKenna (1997) undersöker även tillgången till talböcker på universitetsbibliotek i Sverige. Bland annat undersöker han hur många talböcker det finns och diskuterar vad detta kan innebära för de som använder sig av talböcker. Lundhs (2022) och McKennas (1997) studier bidrar därmed till debatten om tillgänglighet, kvalité och rättigheter till stöd.

Dahlander (2005) skriver också om funktionsnedsättningar, likaså Gropper (2008). Dessa två studier skiljer sig något från Lundh (2022) och McKenna (1997). De är mer inriktade mot universitet och hur funktionsnedsättningar kan påverka en students studier på olika sätt.

Resultatet i Groppers (2008) studie fokuserar på ADHD och den visar att elever med ADHD inte presterar lika bra som elever utan diagnos, om de inte får rätt hjälpmedel och stöd. ADHD påverkar elevens betyg och resultat i skolan. Det bör alltså finnas likheter och beröringspunkter med undersökningen i denna uppsats. Gropper (2008) menar att människor med ADHD också visade tendenser på att ha svårt att lyssna. Med andra ord, om en människa med ADHD inte känner till att det finns talböcker kan detta vara ett hinder för hen. Jämfört med människor i allmänhet är ofta en person som har ADHD i behov av att det är okomplicerat att få tag på rätt litteratur. Om det kan upplevs som svårt, komplicerat eller omständligt att få tag i rätt litteratur kan detta på samma vis försvåra för en person med ADHD. Det vill säga, en person med ADHD kan sakna den drivkraft som behövs för att avkoda ett komplicerat och ofullständigt system för att få tillgång till talböcker. Detta visar på att det finns många olika grupper som behöver stöd och att det finns olika orsaker bakom.

I ljuset av slutsatserna av dessa studier är det intressant att Dyslexiförbundet (2020) i sin enkätstudie bland universitet och högskolor finner att många studenter med läsnedsättningar, som dyslexi, inte nås av den hjälp som de behöver och har rätt till för att klara av sina studier. Studien undersöker hur stödet i olika former ser ut för dyslektiker på landets universitet och högskolor. Dyslexiförbundet menar att universiteten och högskolorna behöver bli bättre på att kommunicera stödet till studenterna och att de måste ge sin personal kunskap om studenternas behov. Dyslexiförbundet (2020, s. 25) framhåller att på ”så sätt kan en jämlik studiesituation uppnås och fler studenter klara av sina studier inom utsatt tid”. Denna uppsats bidrar därför med att ställa frågor om hur den upplevda kommunikationen om tillgängligheten till talböcker bidrar till den faktiska tillgången och därmed utgör ett stöd för studenter med läsnedsättning oavsett orsak.

2.2 Makt, samhället och funktionsnedsättning

Garland-Thomson (2005) skriver om en feministisk syn på funktionsnedsättningar. Hon hanterar också rättighetsperspektivet och hur maktdynamik påverkar människor. Hon diskuterar det faktum att människor med funktionsnedsättningar ofta utsätts för socialt utanförskap och fördomar. Även om studien är gammal bidrar den med ett intressant perspektiv eftersom Garland-Thomson (2005) visar på att det kan finns en maktdynamik som påverkar människor med nedsättningar, liksom människor som använder sig av hjälpmedel, som talböcker. Likt Foucault (1980) diskuterar hon hur makt kan hänga

ihop med förutfattade meningar. Även om hon inte utgår från Foucaults tankar i sin artikel så tycks hon i sitt resonemang ha blivit influerad av många av Foucaults idéer. När det kommer till diskussionen om makt och påverkan, hur en person bemöts och vad det kan göra med en människa, så finns det få andra studier vid sidan om Garland-Thomsons artikel som diskuterar detta. Diskussionen är konkret jämfört med andra texter. Det är framförallt diskussionen kring människor och hur de påverkas som är intressant, både ur ett perspektiv från någon som står utanför och ur en mottagares perspektiv. Här handlar det om att vara den som är utstött, men även hur det är att vara en del av gruppen som inte är det. Här finns med andra ord en koppling till hur studenter med läsnedsättningar på JU kan uppleva bemötande och tillgängligheten till kurslitteratur i form av talböcker.

Meekosha & Shuttleworths (2017, s. 47-66) och Goodleys (2019) studier handlar om rättigheter vid funktionsnedsättningar. Goodley (2019) tar ett bredare perspektiv för att diskutera likheter i diskrimineringen av funktionsnedsatta, LBTQ+ och etniska grupper som exempelvis indianer i USA. Meekosha & Shuttleworth (2017, s. 47-66) är politiska i sin text. De refererar till CDS (Critical Disability Studies eller kritisk funktionshinderforskning) i Australien, där dessa studier är till för att hjälpa människor med funktionsnedsättningar genom att skapa debatt och förståelse i de bredare lagren i samhället. Författarna drar slutsatserna att varken nya lagar och regler eller hjälpmedel som Daisy reader (Digital Accessible Information System) kommer att förändra situationen och diskrimineringen. Daisy-formatet är ett sätt att skapa digitala talböcker för människor som vill lyssna på skriftligt material som presenteras i ett hörbart format.

Meekosha & Shuttleworth (2017) menar att det alltså handlar om attityder. Inställningen till människor med olika nedsättningar måste ändras i grunden. Meekosha & Shuttleworth (2017 s. 47-66) och Goodley (2019) är därmed intressanta studier ur ett makt- och organisationsperspektiv. Båda artiklarna diskuterar talböcker och drar slutsatser om rättvisa och makt. Meekosha & Shuttleworth (2017, s. 47-66) använder sig av Foucaults teorier i sin artikel och diskuterar särskilt frågan om representation. En viktig tes som de driver är att människor med nedsättningar måste få plats i samhället, vilket de hävdar inte är fallet idag.

Pfeiffer (2002) utvärderar makt i förhållande till funktionsnedsättningar och studerar hur fördomar växer fram. Pfeiffer menar att det finns olika typer av funktionsnedsättningar och lika många sätt att förhålla sig till dem. Han påstår att människors värderingar och kulturella bakgrund avgör vilka fördomar mot funktionsnedsättningar som får fäste i ett samhälle. Genom att analysera detta studerar Pfeiffer hur och varför människor blir diskriminerade. Utifrån det perspektivet kan användare av talböcker ses som en grupp som kan försummas och ifrågasättas i vissa situationer och samhällen till följd av läsnedsättningar. Det är med denna lärdom och kunskap viktigt att vara uppmärksam på relationen och kommunikationen mellan JU och studenterna med läsnedsättning.

Smith (2008) utgår från en narrativanalys för att närma sig och förstå berättarformatet. Genom denna analysteknik undersöker Smith (2008) vad som skiljer olika ljudinspelade berättelser, som talböcker, och vad som upplevs som en bättre inspelning. Han tar bland annat upp aspekten av kvalité. Även Hampson Lundh & Johnson (2015) fokuserar på användare och hur de påverkas av kvalité, vad det är som bidar till att en talbok är bra och en annan inte. Genom den narrativa analysen finner Smith (2008) att det finns skillnader mellan talböcker, där vissa upplevs som bättre än andra. Smiths (2008) forskning påminner om Lundh (2022) och McKennas (1997) studier, som båda utvärderar hur berättarteknik och talböcker hjälper människor med läsnedsättningar. Likt Smiths (2008) narrativa analys bygger denna uppsats på en kvalitativ metod för att förstå och analysera de påståenden, upplevelser och slutsatser som de intervjuade studenterna ger uttryck för.

Muenchberger (2016) angriper frågan om funktionsnedsättningar och synen på makt och människor från en annan vinkel. I studien utgår hon från variabler som finansiering och organisation inom de samhällssektorer som ger stöd till människor med funktionsnedsättningar. De drygt 700 deltagarna i studien har långtgående behov som inte kan likställas med läsnedsättningar, men samtidigt lyfter Muenchberger fram att samarbetet mellan olika företag i servicekedjan, en balanserad makt- och organisationsstrukturer är viktig för att kunna förse funktionsnedsatta med rätt och adekvat hjälp. Muenchbergers (2016) analys kan således på ett jämförbart sätt visa på behovet att samarbetspartners i samhället, särskilt i detta sammanhang mellan universitet eller högskolor och andra samhällsaktörer som jobbar med talböcker, på ett rimligt sätt kan möta behoven hos studenter med läsnedsättningar.

2.3 Reflektioner

Det finns forskning som är relaterad till frågeställningen i denna uppsats, men flera av studierna är gamla och hanterar delvis andra frågeställningar, även om delar av dem är relevanta. I ljuset av detta diskuteras de för att sätta frågeställningen i ett sammanhang. Denna uppsats kan fylla en del av de luckor som dessa studier inte täcker. Under genomgången av litteraturen och studierna på området framkom det att det finns få studier gjorda om kommunikation av tillgängligheten till talböcker på universitets- och högskolenivå. När det gäller tillgången till talböcker på universitet och högskolor ser detta dessutom annorlunda ut än vad utbudet av talböcker gör i samhället i stort. På universitets- och högskolenivå kommer det an på studenten, oavsett funktionsnedsättningar, att själv ta ansvar för att söka stöd och ta reda på om kurslitteratur i form av talböcker finns tillgängliga. Det är därför kommunikationen om tillgängligheten blir central, eftersom det är studenten med läsnedsättning som måste vara beställare. Detta skiljer sig mot vad som gäller till exempel för ungdomar på gymnasiet och grundskolan. I skolan finns det ofta mer information och stöd till eleverna, vilket är naturligt eftersom skolan är obligatorisk. Överlag får elever på grundskolan och på gymnasiet hjälp när det gäller skrivning, läsning och att finna den inlästa litteraturen som de behöver för respektive kurs. Lärare och

stödpersonal kan hjälpa till och ge aktivt stöd till elever med behov att hitta relevant stöd och även ställa krav mot skolledningen.

Idag finns inte någon riktig akademisk studie som analyserar hur kommunikation påverkar utbudet och tillgången till talböcker på universitets- och högskolenivå. Det saknas kännedom om hur detta påverkar studenter med läsnedsättningar och därmed vad som kan göras för att komma till rätta med eventuella brister. Detta är naturligtvis viktigt att veta eftersom alla som studerar på högre studienivå, oavsett funktionsnedsättningar, ska ges samma möjligheter att slutföra sina studier. Hur tillgången och utbudet av talböcker ser ut är därför något som borde undersökas och diskuteras ur ett rättighetsperspektiv. Denna uppsats kommer förhoppningsvis hjälpa berörda personer på JU, från studenter, lärare, bibliotekarier och beslutsfattare, att identifiera eventuella brister vad gäller tillgängligheten till talböcker och kommunikationen mellan JU och studenterna, liksom initiera en diskussion om hur dessa brister i så fall kan åtgärdas.

I förlängningen och i ett bredare perspektiv kan uppsatsen även bidra till debatten om de problem och fördelar som finns med talböcker. Det finns många människor i och utanför universitetsvärlden, vid sidan om dem med funktionsnedsättningar i form av läs- och skrivsvårigheter, som kan gynnas av möjlighet att få tillgång till talböcker.

3. Teoretiskt ramverk

Detta avsnitt handlar om valet av teori och förklara hur den ska användas i uppsatsen. Valet av Foucaults analyssätt öppnar för att se på hur omgivningen uppfattar saker och ting som naturliga eller onormala och därmed formar en allmän syn på omvärlden och medmänniskor. Hur saker och ting uppfattas bidrar till underliggande maktförhållanden. Foucault menar att makt finns i alla delar av samhället och är mellanmänsklig. Han menar dessutom att den förändras med tiden (Foucault, 1984) .

3.1 Foucaults analysramverk

Foucault var en fransk filosof och idéhistoriker som levde under 1900-talet. Han analyserade samhällen och maktrelationer och lanserade en rad teorier och begrepp för att försöka förklara samhällens maktutövning. Nilsson (2011, s. 10-24) beskriver att Foucault hade tre olika perioder i sitt liv då han forskade på olika perspektiv. För denna uppsats är hans studie där han diskuterar och analyserar genealogi (läran om släktförhållanden) och makt relevant. Det är under denna tid som han lägger fram sin maktteori som är lämplig för denna uppsats.

Enligt Nilsson (2011, s. 81-83) anser Foucault att makt inte är absolut utan något som sker genom utövande. Foucault (1984, s. 112-113) använder ofta begreppet i relationen till olika maktrelationer, inklusive den makt som man utövar över sig själv. Nilsson (2011, s. 84) hävdar att Foucault (1980) menade att det inte var bra att se staten som något övermäktigt, eftersom den snarare är en reflektion av den kultur och tradition som omgärdar den makt som finns samlat i ett land. Enligt Foucault (1980,

s. 122) kommer inte staten att kunna lösa alla de olika maktrelationer som finns i samhället då den är en del av dem. För att förstå detta konstaterar Nilsson (2011, s. 85) att Foucault diskuterade och analyserade makt utifrån språk och kunskap i förhållande till människor.

3.2 Relevant val av analysramverk

Lundh (2022) använder Foucaults teori om makt och ideologi i sin studie, men analysramen finns även i flera andra relevanta texter och studier om funktionsnedsättningar. I exempelvis Dahlander (2005) och McKenna (1997) analyseras maktdynamik utifrån de intervjuer som finns med i dessa texter. Foucault är en naturlig utgångspunkt för att analysera tillgängligheten till talböcker i denna uppsats. Underförstådda maktrelationer i kommunikationen mellan JU och de studenter som har läsnedsättningar kan påverka tillgängligheten till talböcker. Foucaults teori om makt öppnar därför för diskussioner och analys av intervjusvaren.

3.3 Foucaults maktteori och läsnedsättningar i högskolemiljön

Utifrån Foucaults synsätt skulle det kunna finnas ett maktförhållande mellan JU och de studenter som har funktionsnedsättningar i form av läs- och skrivsvårigheter. JU skulle enligt detta sätt att se på omvärlden kunna utöva makt i mötet med studenterna när det gäller tillgängligheten och möjligheten att använda talböcker. En omedveten makt eller den generella inställningen i samhället till läsnedsättningar, skulle kunna avgöra och påverka JUs sätt att tänka kring behoven och tillgängligheten till talböcker, exempelvis hur JU erbjuder information till studenter med läsnedsättningar på högskolans olika relevanta hemsidor (Jönköping University, Jönköping Student Bibliotek, Studentwebben Jönköping University).

Denna relation mellan högskolan och studenterna lyfts fram i uppsatsens frågeställning om hur studenter med läsnedsättningar upplever att de påverkas av JUs kommunikation om tillgängligheten till talböcker. Foucaults analysram bidrar till att belysa hur kommunikationen om tillgängligheten till talböcker påverkar studenternas upplevelse av utbildningen på JU. Om de känner sig väl bemötta på grund av att de har en läsnedsättning. Annorlunda uttryckt, är det så att de på grund av att de har funktionsnedsättningar i form av läs- och skrivsvårigheter och bryter mot vissa samhälleliga normer inte blir bemötta på samma sätt som andra elever och får det stöd och de förutsättningar som de har rätt till.

Lundh (2022) och McKenna (1997) undersöker specifikt hur kvalitén och berättandet i talböcker påverkar den som använder sig av böckerna. Dessa två studier liksom flertalet andra undersökningar syftar till att iaktta hur talböcker stödjer och hjälper lyssnaren. Utgångspunkten är att böckerna är tillgängliga. Det är mot den bakgrunden som denna uppsats blir relevant, eftersom den kan bidra med att belysa hur tillgängligheten till talböcker på JU är en grundförutsättning för att studenter med funktionsnedsättningar i Foucaults anda ska kunna utnyttja sina rättigheter.

3.4 Val av analysbegrepp utifrån Foucault

Uppsatsen utgår från Foucaults maktteori och efter samråd med handledaren används följande tre till Foucault relaterade begrepp i uppsatsen för att vägleda och strukturera diskussionen: normer, utanförskap och avvikelser.

- Normer är idéer och oskrivna regler om hur vi människor förväntas vara, leva och se ut. Det är vad som anses vara normalt i en situation eller i ett samhälle.
- Utanförskap innebär att en individ eller grupp befinner sig utanför och känner sig vara utestängd från en gemenskap, exempelvis ett hem eller ett folk, dess arbetsliv, kulturliv eller samhällsliv.
- Avvikande beteende eller avvikelse är handlingar och beteenden som bryter mot sociala normer och regler och informella sådana, såsom seder och bruk.

Webb (2013, s. 48-84) framhåller att Foucaults teori har sina rötter i dåtidens politiska vänstern, vilket var en period då statens roll och människors rättigheter, likheter och olikheter debatterades. Foucault maktteori är grundad i ett postmodernistiskt tankesätt.

Gripsrud (2011, s.197-198) framhåller att enligt Foucaults maktteori skapas synen på avvikelser i relationen till vad som bedöms som normalt. De människor som inte tillhör majoriteten, eller är en del av en större grupp, blir ofta sedda som avvikande. Det kan också vara så att vissa människor inte har samma förmågor som majoriteten i en större grupp, såsom studenter med läsnedsättningar på JU. I Sverige finns generellt en förståelse och kunskapen om människor med funktionsnedsättningar, att de kan ha särskilda utmaningar och behov. Samtidigt är kunskapen ofta bristfällig om vad kulturella och traditionella normer i samhället för med sig i konkret handling och bemötanden.

Myndigheter, universitet och människor i allmänhet i ett samhälle har ofta otillräcklig kunskap om vilka konkreta åtgärder som behövs för att skapa en likvärdig och inkluderande miljö som ger alla människor, med eller utan funktionsnedsättningar, samma möjligheter. Thurén (2019, s. 128-129) påpekar att Foucault ansåg att detta faktum kan vara något som uppstår omedvetet eller medvetet, men bidrar till maktrelationer och utanförskap. Lundh (2022) framhäver till exempel i sin studie, som handlar om synskadade och tillgången till talböcker, vikten av att det finns böcker som synskadade kan lyssna på. Hon tar upp flera aspekter som handlar om makt i studien och använder sig av intervjuer för att belysa maktförhållanden som synskadade möter. Lundh (2022) framhåller att många synskadade känner en brist på förståelse. Utanförskapet, att inte kunna läsa, kan också eskalera om synen i samhället på talböcker eller människor med funktionsnedsättningar är negativ.

Gripsrud (2011, s. 197-198) framhåller dock att alla delar av samhället är en del i dessa maktförhållanden och att alla därför kan styra och påverka relationerna. Makt är något som alla har möjlighet att utöva. Enligt Thurén (2019, s. 128-129) menar Foucault att makt utövas ständigt i olika

dimensioner och relationer, även inom en organisation såsom JU. Denna uppsats använder således detta perspektiv på det empiriska intervjumaterialet genom att tillämpa de olika begreppen: normer, utanförskap och avvikelser.

3.5 Foucaults teori om makt i denna uppsats

I denna uppsats används Foucaults teori för att studera kommunikationen mellan JU och studenter med läsnedsättningar. Syftet är att använda de tre begreppen, normer, utanförskap och avvikelser och utifrån intervjuerna diskutera om dessa begrepp kan förklara hur studenterna upplever att kommunikationen om tillgängligheten till talböcker hjälper dem. Teorin och begreppen användes som verktyg efter att intervjuerna gjorts för att strukturera och förstå studenternas upplevelse av hur kommunikationen ser ut. Nilsson (2011, s. 81-83) framhåller att Foucault (1984) menar att förhållanden som makt ändras och är flytande över tiden, så även synen på vad som är normalt, avvikande och idealt. Omständigheter som är normala idag var kanske inte det för bara några år sedan, såsom till exempel möjligheten och kunskapen att läsa genom att lyssna.

4. Metod

I denna del av uppsatsens presenteras den kvantitativa metoden och hur den används i uppsatsen. Denna analysmetod valdes för att kunna förklara utvecklingstendenser i intervjuerna.

En tematisk metod går enkelt förklarat ut på att sortera och jämföra olika observerade trender som förekommer i en medietext eller i en intervju (Braun & Clarke, 2013, s. 174-180). Det är en vanlig metod att använda inom media och kommunikation även om den är en relativt ny. Den har tidigare gått under fler olika namn, men har haft samma innebörd och syfte. När man använder sig av en tematisk metod så delas materialet upp i övergripande teman för att söka efter trender. Dessa är ofta avgörande för ämnet som behandlas i medietexten eller intervjun och är till för att hitta mönster och likheter i materialet. Metoden erbjuder en struktur för hur intervjumaterialet ska bearbetas. Detta är tidskrävande, men det ger ofta ett användbart resultat. Det finns ett visst mått av subjektivitet i denna metod, vilket är viktigt att vara medveten om när man använder den. Valet av metod påverkar alltid resultatet av analysen oavsett metod. En metod kan aldrig vara helt neutral (Braun & Clarke, 2013, s. 174-180).

4.1 Motivering av valet av metod

Det finns flera anledningar till att använda en tematisk metod i detta sammanhang. Den främsta anledningen är att metoden gör det möjligt att studera vad som påverkar studenternas upplevelser. Genom att dela upp intervjuerna i teman eller koder eller som i denna uppsats i begrepp kan trender i den upplevda situationen bli tydlig. Metoden möjliggör även att studera hur upplevelserna i de olika intervjuerna är sammanlänkade och hur det skiljer sig åt. Metoden möjliggör således att fokusera på de

trender som kan förklara likheter och skillnader mellan studenternas upplevelser av JUs kommunikation om talböcker kopplade till de tre teoribegreppen normer, utanförskap och avvikelser.

4.2 Intervjuerna

För att nå studenter på JU som använder sig av talböcker har kursansvarig på kandidatprogrammet för medie- och kommunikationsvetenskap hjälpt till med ett mejlutskick på HLK på JU (se bilaga 2). Mejlet skickades till alla kommunikationsstudenter på HLK. Detta tillvägagångssätt var naturligt eftersom biblioteket på JU inte får lämna ut information om vilka studenter som ges tillgång till talböcker och använder sig av dem. Det är hårdare regler när det rör studenter som får särskilt stöd eller annan extrahjälp. Detta tillvägagångssätt rekommenderades därför av personalen på biblioteket.

I mejlet framgick att studenter som använder talböcker deltar frivilligt i intervjuerna och intervjuerna är ett underlag till en kandidatuppsats på JU. Det framgick även i mejlet att de studenter som var intresserade att delta i studien skulle ta kontakt med uppsatsförfattaren. På så vis säkrades frivillighet, eftersom studenterna fick ta första kontakten och det inte var så att de söktes upp för att delta i studien. Samtliga av de åtta studenterna som själva hörde av sig intervjuades. När en kontakt hade upprättats fick studenten mer information om intervjun och syftet med uppsatsen. Även ett avtal upprättades (se bilaga 2). På detta sätt togs de etiska reglerna om hand.

Detta innebar att urvalet av intervjupersoner som deltog i intervjuerna är studenter som använder talböcker, men att ingen bias föreligger i processen av att välja ut studenter som ska intervjuas. Detta förfarande innebar samtidigt en utmaning eftersom det var oklart hur många studenter som skulle vara villiga att ställa upp på en intervju för uppsatsen, liksom vilken anledning de har att använda talböcker. Bland studenterna kan det finnas en oro för att delta, att de inte vill diskutera sina nedsättningar. Det innebär att de som deltar kan vara mer motiverade att dela sina synpunkter. Åtta studenter som använder talböcker svarade, vilket ger ett begränsat material, men ändå möjliggör att dra preliminära slutsatser.

4.3 Intervjuerna i förhållande till metoden

Alla intervjupersoner i denna uppsats är anonyma och ingen förekommer med namn. Avsikten var att även de studenter som inte ville att andra ska känna till deras läsnedsättning och behov av talböcker skulle kunna delta, men även för att möjliggöra för alla intervjupersoner att tala fritt och känna sig bekväma med att framföra kritiska åsikter. Frågorna är utformade för att få information om hur studenter upplever kommunikationen om talböcker och därmed tillgängligheten (se bilaga 1). Denna studie kommer därmed utgå från den subjektiva upplevelsen som studenterna ger uttryck för. Detta material ligger till grund för den tematiska analysen i uppsatsen och genomförs i fyra olika steg för att kunna tolka intervjuerna. Dessa fyra steg är att studera/identifiera, koda, tolka och iaktta trenderna i

intervjumaterialet. Dessa steg är de huvudsakliga delarna av den tematiska analysen och de som bygger upp hela analysen (Braun & Clarke, 2013, s. 174-180).

4.4 Genomförande av metoden

De frågor som intervjumaterialet bygger på är avgörande för en trovärdig och tydlig analys. Frågorna finns återgivna i bilaga 1. Frågeformuläret togs fram och finslipades i samarbete och diskussion med handledaren i ett tidigt skede av arbetet med uppsatsen för att fånga frågeställningen, att kvalitativt undersöka hur tillgången påverkas av hur JU kommunicerar tillgängligheten till talböcker och om studenter med läsnedsättningar därmed får den hjälp och det stöd som de behöver och har rätt till. De åtta studenterna som svarade ja på mejlutskicket kontaktades under vintern 2022 för att delta i intervjuerna. Intervjuerna genomfördes enskilt med varje student antingen fysiskt eller på den digitala plattformen zoom, samma frågor ställdes till samtliga studenter. De tog omkring 20 minuter till en timme. Intervjuerna spelades in, men även anteckningar togs. Intervjuerna från inspelningarna bearbetades sedan. De analyserades genom att använda de nedan beskrivna stegen och begreppen och sammanställdes i denna uppsats.

De valda teman eller begreppen möjliggör att utföra och analysera intervjuerna i efterhand. Dessa begrepp ersätter ett traditionellt analysschema. De möjliggör att fokusera analysen och gör värderingen av intervjusvaren neutrala i jämförelse med om analysen genomförts utan en struktur som den tematiska analysmetoden erbjuder. Begreppen är med andra ord till för att se till att resultaten från de olika intervjuerna behandlas likvärdigt. Intervjuerna bearbetades enligt följande steg:

4.4.1 **Studera/identifiera:** Detta steg innebär att noga men oreserverat läsa och förstå innehållet i svaren i intervjuerna för att se vad som finns att identifiera i svaren. Är det något av värde i förhållande till begreppen? Denna del handlar således mest om att få en överblick av intervjumaterialet (Braun & Clarke, 2013, s. 174-180).

4.4.2 **Koda:** Detta steg handlar om att dela upp texten efter begreppen. I intervjuerna kan teman och känslor framträda i form av ilska, hopplöshet, förvirring och tacksamhet som beskriver upplevelser. Dessa känslor kodas och grupperas efter begreppen under arbetet med intervjumaterialet (Braun & Clarke, 2013, s. 174-180).

4.4.3 **Tolka:** När kodningen är fastställd är det dags att tolka intervjumaterialet i förhållande till begreppen. Vad betyder det här? Det kan betyda till exempel att intervjupersonen inte är nöjd med hur tillgången ser ut, att den tillgänglighet som personen har till talböcker inte fyller behoven. Detta i sin tur kan förklaras utifrån att det föreligger normer eller maktrelationer i dialogen mellan JU och studenten som bidrar till, till exempel utanförskap (Braun & Clarke, 2013, s. 174-180).

4.4.4 **Mönster:** För att identifiera ett mönster krävs flera intervjuer, således ett större intervjumaterial. Att finna ett mönster är ett sätt att visa på och motivera uppsatsens ansats. På detta sätt kan den kvalitativa bedömningen av intervjumaterialet motiveras (Braun & Clarke, 2013, s. 174-180).

4.5 Etik

Det är viktigt att vara medveten om hur människor och intervjuer används när en kvalitativ analys genomförs. Därmed behövs en balans mellan målet med analysen och respekten för intervjupersonerna. Informationskravet innebär att vara tydlig med vad intervjumaterialet ska användas till liksom syftet med uppsatsen. Detta krav uppfylldes genom mejlet som skickades till studenterna, eftersom det innehöll information om uppsatsens syfte och information om att studenterna skulle få vara anonyma (se bilaga 2).

Anonymiteten innebär att uppgifter om studenterna som deltar i uppsatsen behandlas förtroendefullt. Deras namn och kön liksom information om vilken kurs det går på JU omnämns inte. Det finns ingen anledning att nämna stundernas kön eftersom uppsatsen inte gör skillnad mellan män och kvinnor. Intervjupersonerna anges som person ett (1) till åtta (8) i uppsatsen. Detta angreppssätt har underlättat analysen och möjliggjort för att de som deltar i intervjuerna kan känna sig trygga och bekväma. Dessa åtgärder har vidtagits för att studenterna inte ska vara oroliga över att delta.

Mejlet som skickades ut på HLK innehöll även information om att det var frivilligt att delta i intervjuerna och ett avtal om samtycke delades med intervjustudenterna (se bilaga 2). Detta avtal beskriver vad uppsatsen handlar om och att det är upp till var och en att delta och att det är möjligt att avbryta sin medverkan när som helst. Trots dessa åtgärder finns det naturligtvis sådant som kan gå fel under en kvalitativ analys. Denna typ av uppsats kräver således en hög grad av medvetenhet om etiska överväganden.

5. Resultat/Analys

I denna del av uppsatsen redovisas intervjusvaren och hur de relaterar till Foucaults teori. Den kvalitativa metoden underlättar att strukturera studenternas intervjusvar, så att en bild kan framträda om hur tillgängligheten upplevs.

Samtliga studenter som har intervjuats är anonyma och refereras till som intervjuperson ett (1) till åtta (8). Intervjuerna är genomförda både fysiskt och på den digitala plattformen zoom under december 2022 och januari 2023. Intervjumaterialet är baserat på studenternas egna upplevelser och hur de värderar JUs kommunikationen om talböcker. Det är därmed inte självklart så att detta behöver vara den allmänna uppfattningen i samhället eller den som majoriteten av talboksanvändare besitter, utan det är en särskild studie av hur JU kommunicerar tillgängligheten av talböcker till studenter med läsnedsättningar och med andra svårigheter som migrän och ADHD.

Intervjumaterialet analyseras med hjälp av den tematiska metoden för att strukturera upplevelserna som framträder i intervjuerna efter koder (se tabellerna 1 till 4), som i sin tur kan sorteras under teoribegreppen normer, utanförskap och avvikelser, som relaterar till Foucaults analysvärld. Tabellerna syftar till att underlätta presentationen av de koder och mönster som framträder i intervjuerna. Detta är ett sätt att visualisera det kvalitativa metodarbetet.

De mönster och koder som framträder i intervjuerna är ofrånkomligen nära sammankopplade till varandra när det handlar om upplevda känslor, vilket framkommer i genomgången nedan.

Det är viktigt att ha i åtanke att studenterna med läsnedsättningar som intervjuats har olika bakgrund såsom diagnoser och lässvårigheter. Det innebär att de har olika behov, använder talböcker utifrån olika förutsättningar och kan därmed se på JUs kommunikation på olika sätt, alltså utifrån olika perspektiv. Rättigheten att få använda talböcker utgår från olika behov som migrän, ADHD och dyslexi hos studenterna, men även studenter med synsvårigheter omfattas av rättigheterna. I uppsatsen tas inte hänsyn till eller görs någon åtskillnad mellan de olika studenterna, till följd av de skäl de har för att använda talböcker.

5.1 Normer

Tabell 1. Begrepp: normer - förekommande normer bidrar till maktstrukturer

Koder - mönster	**Upplevda känslor**
Behov att ligga steget före	Trötthet
Ofullständig tillgänglighet	Ovisshet, uppgivenhet
Sämre förutsättningar	Komplikationer, uppgivenhet
Okunskap, bristande information om rättigheter	Frustration

Intervjuperson 1: ”Måsta hela tiden ligga lite i framkant”

Hen menar att hen hela tiden måste jobba mycket mer än vad andra studenter gör. Det är något som har blivit lite av en måttstock för hen. Men det är inte bara hen som har den här uppfattningen, flera av de andra intervjupersonerna håller med om detta faktum. Hen tycker att det är något som är jobbigt, men nödvändigt för att hen ska kunna hänga med. Det beror på att hen måste se till att ha alla talböcker på plats i god tid. Om hen inte gör det blir det svårt att genomföra kursen. Att ligga steget före kan därför vara ett inslag av normalitet, liksom en tidskrävande realitet, för studenter med behov av talböcker, som inte andra studenter behöver hantera.

Intervjuperson 7: ”Jag brukar gå in på Legimus för att söka på namnet på boken, helst några veckor innan kursen startar. Jag ser om den finns där. Finns den lägger jag till den till listan, om den inte finns då får jag höra av mig till biblioteket och … be dem att få den inläst. Men, det tar då

ofta typ 8 veckor att få den inläst. Det är därför jag måste kolla hur litteraturen ser ut för nästa kurs och hoppas att listorna ligger uppe. Å se … annars, om jag inte hittar dem, de inte finns och inte vill ta mig till biblioteket, då får jag köpa boken fysiskt"

Hen går in på många detaljer kring hur hen hela tiden måste ligga i framkanten när hen studerar på JU. Det tar mycket tid. Många av intervjupersonerna ger uttryck för att det är oroligt och krångligt att ligga steget före. Enligt hen väljer därför många bort att ligga steget före, trots svårigheterna som följer. Hen uttrycker detta i slutet av citatet, då hen ger upp och medger att hen köper boken i fysisk form om hen inte orkar gå till biblioteket.

Muenchberger (2016) lyfter vikten av att organisationer och processer ska fungerar när det kommer till stöd. I den begränsade grupp studenter som deltar i uppsatsen lyfter vissa fram att de upplever att processen kring tillgängligheten är utmanande. Utifrån detta skulle det kunna vara intressant att studera riktlinjerna på JU. En sådan analys skulle kunna ge information om det kan vara så att processer inom JU hanteras olika, att vissa nedprioriteras i form av utrymme och pengar eller om en sådan fundering kan uteslutas. Muenchberger (2016) påpekar i sin text att det kan vara en pusselbit som allmänt saknas inom organisationer för att stöd ska falla på plats.

Intervjuperson 4: "Oftast brukar de finnas, ibland finns de inte och då vet jag att jag egentligen ska höra av mig till biblioteket, så att biblioteket .. kan höra av sig till Legimus, så att de gör den kursboken till en talbok men jag vet att den processen kanske kan ta en månad, typ, och då är ju kursen nästan över, så jag har inte … liksom orkat höra av mig om att boken inte finns på Legimus"

Hen menar att studenter med behov av talböcker ger uttryck för att det blir för krångligt och tidsödande för dem att kräva och be om talböcker, även om det hjälper dem i längden. De tycker att de får "alldeles för mycket på sin tallrik" när det kommer till att se till att allt fungerar. Hen undrar över varför det är studentens sak att säga till att det saknas kurslitteratur på Legimus. Detta innebär att en del av intervjupersonerna aldrig har frågat eller slutat efterfråga talböcker. De hittar egna lösningar i stället. Hen menar att vissa använder sig av internet för att hitta böckerna. Det kräver ett visst mått av kreativitet för att hitta talböcker.

Denna situation är något som normaliserats bland användare av talböcker. De ses som lite udda eller till och med konstiga menar hen bland de studenter som inte använder sig av talböcker. Tiden och upplevelsen av att studera på JU skiljer sig alltså åt mellan en student och en annan. Det är skilda världar.

Meekosha & Shuttleworth (2017, s. 47-66) och Dan Goodley (2019) är verksamma inom CDS, vilket kan översättas till kritisk funktionshinderforskning. De fokuserar på underrepresentation och vad det kan innebära. Det är ett fenomen som flera av intervjupersonerna lyfter fram i intervjuerna. Bilden av

att talböcker förknippas med en negativ norm är återkommande i svaren i de olika intervjuerna. Talböcker är inte något som studenterna, som inte har läsnedsättningar, kommer i kontakt med eller konfronteras med eftersom få använder sig av talböcker öppet på JU. Meekosha & Shuttleworth (2017, s. 47-66) och Goodley (2019) pekar därför på varför det är så viktigt att ha regler och rutiner som hjälper studenter med läsnedsättningar att få del av det stöd som de har rätt till och behöver.

Vissa av studenterna visste inte vilka rättigheter som gäller för tillgängligheten till talböcker.

Intervjuperson 8: ”Näää”

Intervjuperson 6: ”Nä … nä, alltså jag har ingen aning”

De svarade bara nej. Andra visste vilka rättigheter de har när det gäller talböcker. Några var mer osäkra på hur de skulle svara. De svarade att de hade begränsad kunskap om att de kunde kräva talböcker av JU och att det är olagligt att säga nej till det.

Kunskaperna om rättigheter för studenter med läsnedsättning tycks vara bristfälliga. Flera intervjupersoner uttryckte ilska och frustration över det faktum att de inte fått information. Andra var förvirrade och kunde inte uttrycka vad de skulle tycka om situationen. De uttryckte oförståelse över hur de inte kunde veta att det finns lagar som ger dem rätt till talböcker och den hjälp som de behöver. Analysen i Lundh (2022) och McKenna (1997) stödjer det som intervjupersonerna ger uttryck för. Kunskap om rätten att kräva talböcker för studenter med läsnedsättning är dock något som normalt bör tillhandahållas på grundskole- och gymnasienivå. Möjligen finns det brister i kommunikationen på grundskole- och gymnasienivå för studenter med läsnedsättning om deras rättigheter och att dessa även gäller vid studier på universitets- och högskolenivå. Det är också möjligt att inte alla studenter med läsnedsättning fångas upp under grundskolan och gymnasiet och att de därför inte har kunskap om sina rättigheter. Möjligen skulle det faktum att vissa studenter är nya talboksanvändare, så som intervjuperson 7 nedan, tala för detta.

Lundh (2022) och McKenna (1997) skriver att rättigheterna till talböcker är viktiga att upprätthålla, eftersom de är till stor hjälp och gör skillnad. Rättighetsperspektivet och den låga kännedomen bland studenterna blir särskilt angeläget att notera eftersom det bland intervjupersonerna fanns en enighet att talböcker gör skillnad. Det framstår entydigt i intervjumaterialet att talböcker faktiskt gör stor skillnad för studenterna. Några av de intervjuade studenterna som var nya talboksanvändare, som intervjuperson 7 nedan, visste inte att de var behöriga eller hade inte tillräckligt med information om sina rättigheter. Hen framhöll att för hen har det gjort stor skillnad.

Intervjuperson 7: ”Så att därför helt plötsligt gick det helt från att knappt ta sig igenom kurserna till att faktiskt kunna lyssna och hänga med i allting”

Hen förklarade att tillgången till talböcker är viktigt och att det hjälper mycket. Det är något som gör så att hen kan ta sig genom sin utbildning lättare. Det är också därför det är viktigt med processer och kommunikation, om hur saker ska gå till. Hen och andra intervjupersoner ville framhäva i sina intervjuer att de låter negativa och kritiska när de pratar om talböcker, men de är positiva till böckerna. Det är tillgängligheten som är problemet.

De är glada och tacksamma över allt som finns tillgängligt i form av talböcker. Intervjuperson 7 påpekade att detta är saker som studenter som inte har läsnedsättningar har svårt att förstå.

5.2 Utanförskap

Tabell 2. Begrepp: utanförskap - inneboende strukturer bidrar till upplevt utanförskap

Koder - mönster	**Upplevda känslor**
Slutenhet kring talböcker	Förminskande
Stigmatiserande att använda talböcker	Fördomar, övergivenhet
Oklara mandat och oklart ansvarsutkrävande	Försummelse
Bristande hjälpsamhet, förståelse	Utelämnad
Bristande kommunikation	Sårbarhet

Flera av intervjupersonerna har uttryckt en känsla av utanförskap, eftersom de inte har känt sig sedda och förstådda av lärare och andra studenter. I detta sammanhang ansåg flera studenter att JU borde prata mer om talböcker. Intervjuperson 2 uttryckte att det är svårt att veta om hen har tillgång till talböcker eller inte. Hen var väldigt tydlig med att det borde tydliggöras att talböcker är en naturlig del av kursutbudet och finns tillgängligt för fler än dem med en dyslexidiagnos. Hen framhöll att det är en större grupp studenter som har rätt att använda talböcker än vad många tror.

Intervjuperson 1: ”Göra informationen tydligare på hemsidan, så att det inte är så himla undangömt … för jag har ett svagt minne av att när jag sökte efter talböcker var det lite som att de var endast för blinda. Eller jag vet inte, jag fick en känsla av att det var bristfällig information”

Hen tycker uppenbarligen att det framstår på hemsidan som att talböcker är för särskilda studentgrupper. Intervjuperson 1 kommer på under intervjun att hen träffat en speciallärare som sagt att ”till och med människor med dålig syn kan få tillgång till talböcker”. Hen fick en känsla och uppfattning att talböcker är särskilt avsedda för mindre grupper av studenter med allvarliga funktionsnedsättningar och inlärningssvårigheter. Enligt hen har det bidragit till att hen inte vill prata om att hen använder sig av talböcker. Det upplevdes som fel. Det tog tid innan hen förstod att gruppen som har rätt till talböcker är större än så. Hen menade att detta bidragit till att hen känt sig utanför och inte som en del av den stora majoriteten av studenter på en JU. Tveksamheten inför vem som har rätt

till talböcker och vad som anses som en motiverad funktionsnedsättning och hur de betraktas från omgivningen leder enligt hen till att studenter med läsnedsättningar inte vill prata om att de använder sig av talböcker. De flesta gillar inte att dela med sig av den typen av information.

Intervjuperson 1 uttrycker alltså stor frustration över att hen inte uppfattat sin rätt till talböcker, men även samtidigt en oro över hur hen skulle bli betraktad av omgivningen. Denna upplevda oro relaterar troligen inte till kommunikation från JU. Men JU har gjort ett tydligt och positivt åtagande som skulle kunna uttryckas och uppfattas som ett löfte då högskolan på sin hemsida välkomnar studenter med funktionsvariationer (Jönköping University). I själva välkomnandet kan det finnas ett ansvar att se till att studenter med funktionsvariationer, såsom läsnedsättningar, får ett bemötande och ett stöd som gör att de känner sig inkluderad, det vill säga att kommunikationen om informationen till rättigheter och stöd verkligen på bästa sätt når de som behöver stödet.

Pfeiffer (2002) framhåller att fördomar är något som alla har. Han beskriver att fördomar mot funktionsnedsättningar finns i alla delar av samhället. Trots skälen till att använda talböcker varierar från att någon läser långsamt till att någon annan har svårt att se, är det många som förknippar talböcker med svår dyslexi och till och med i vissa kretsar till lathet. Pfeiffer (2002) hävdar att detta kan bero på miljö, kultur och samhällsstrukturer.

Intervjuperson 3 uttryckte en känsla av att bli undansopad. Hen framhöll att det kan bero på att få i personalen på JU jobbar med att hjälpa studenter hitta rätt stöd. Men det förändrar inte faktumet att det känns som att hen är i vägen. Det är dock något som hen inte tyckte borde få hända. Andra studenter sa också att de känt sig bortglömda och bortprioriterade.

Flera av de intervjuade hade inte haft någon kontakt med ansvarig personal för talböcker efter det att de hade fått lösenordet till Legimus. Undantaget var om studenterna varit i kontakt med biblioteket. Reaktionerna varierade mellan intervjupersonerna från dem som inte kände sig så berörda till andra som tyckte att detta inte alls är en bra situation. Intervjupersonerna tyckte att JU borde vara mer engagerade och att de som ansvarar för extrastöd borde följa upp och se hur stödet fungerar för studenterna med läsnedsättningar. Flera studenter framhöll att sådan kommunikation skulle gynna alla inblandande. De studenter som använder talböcker skulle få en naturlig och bra relation till dem som erbjuder stöd på JU och bli uppmuntrade att ställa frågor. Det bör bidra till att JU i gengäld får information om hur högskolan kan hjälpa dessa studenter och undvika så kallade omedvetna maktstrukturer.

Intervjuperson 8: ”När jag tog upp med kontaktpersonen som höll i kursen att boken inte finns på Legimus så var det liksom bara ”jaha, jag kan inte göra något åt det” hen sa, att ”jag kan inte göra något åt det”. Det får du lösa själv. Det var ju inte någon hjälp alls. Hen ville mest skylla från sig på biblioteket för att de inte hade boken där”

Hen berättade att hen tog upp denna upplevelse i sin utvärdering av kursen. Hen tyckte att kommunikationen borde vara mycket bättre eftersom det är hen som hamnar i en svår situation och får det svårt att slutföra studierna. Här tycks det vara så att det finns en skillnad mellan studentens förväntan på vilken information en kontaktperson ska kunna ge till studenter om böckers tillgänglighet på Legimus och den brist på information som studenten upplever att hen får. Det skulle kunna tolkas som att JU har gjort ett åtagande, då högskolan på sin hemsida tydligt välkomnar studenter med funktionsvarianter (Jönköping University). Det skulle kunna förväntas att JU har ett ansvar att kunna hänvisa studenten till rätt person så att hen kan få det stöd som hen har rätt till.

Intervjuperson 5: ”När man har frågat handledare och sådär om hur man sidhänvisar i ljudböcker så verkar det inte som att de har kunskaper alls. Jag har upptäckt att föreläsaren är dåligt påläst i det här”

Liksom intervjuperson 5 har flera intervjupersoner sagt att de inte fått hjälp av föreläsarna för att de helt enkelt inte har så bra koll på situationen, det vill säga hur talböcker hanteras. Flera av studenterna tyckte att lärare och föreläsare inte behöver ha stenkoll på alla delar, men att det kan vara bra att de vet vem de kan hänvisa till. Samtidigt har vissa intervjupersoner prisat sin föreläsare för att de har varit förstående och försökt sitt bästa att hjälpa dem.

Intervjupersonerna framhåller att det handlar om bemötande och förståelse. Intervjuperson 5 framhöll att de verkar som flera i personalen på JU inte förstår vad de studenter som använder talböcker genomlever. Hen menade att det är ett problem som måste lösas.

Intervjuperson 1 sa åtskilliga gånger att flera missförstånd skulle kunna undvikas om man pratade om denna situation och brist på kunskap inom personalen på JU, allt från fördomar till det stigma som detta orsakar. Att skapa förståelse är första steget till förändring enligt hen för att bidra till en bättre syn på studenter som använder talböcker. Det är något de allra flesta intervjupersonerna var överens om. Kommunikation skulle kunna var en nyckel till ändring.

Intervjuperson 2: ”Jag har ju inte lässvårigheter utan koncentrationssvårigheter. Det tar inte JU upp, utan talböcker är till för dem med dyslexi eller så, då finns det talböcker. Alltså, ofta tycker jag att de är otydliga kanske kan de kommunicera att ”ni som har andra svårigheter också kan få det”, tillgång till talböcker. Så, jag tycker att det är viktigt att kommunicera detta också. För att det hade ju underlättat första året så mycket om jag hade haft dem från början, för då var det verkligen mycket text att ta sig igenom och liksom få in. För jag tänkte ju inte på det då, alltså, att det kunde vara ett hjälpmedel för mig också”

Denna händelseutveckling fick hen att känna sig utanför och exkluderad. Enligt hen borde det inte vara så att studenten själv ska ta reda på vilka som får använda talböcker. Det är hen själv som hittat

och sökt upp informationen om talböcker. Men samtidigt så kände hen att hen nu har mycket bättre koll och är tacksam för det.

Intervjuperson 7: ”Men då sa de att du behöver ett intyg, så då fick jag söka psykologen först”

Detta tog hen upp flera gånger under intervjun som något som fått hen att känna sig väldigt stressad och missförstådd. Hen sa också att hen redan hade pratat med sin psykolog och hade fått veta att hen har ADHD. Detta räckte inte utan hen var ändå tvungen att skaffa ett ytterligare intyg. Detta fick hen också att känna att det blev onödigt krångligt.

Garland-Thomson (2005) lyfter fram i sin studie om makt i beroendeställningen, att det lätt i dialogen kan framstå som nedsättande om de som ska ge stöd inte förstår eller om de informerar bristfälligt. Det kan bidra till en känsla av utanförskap.

Flera av intervjupersonerna gav uttryck för en upplevelse att de inte var värda tid och information, vilket innebar att de inte kände sig del av något. De upplevde att de var i vägen för föreläsare och lärare. Intervjuperson 2 förklarade att det kändes som att den ansvarige för talböcker bara vill få allt överstökat så fort som möjligt när hen var på ett möte för att få talböcker. Detta gjorde så att hen inte vill ha med JUs personal att göra efter mötet.

Hen påpekade visserligen att mötet ägt rum tidigt en morgon och den ansvarige för talböcker hen träffade kanske var trött. Men det är något som ändå inte bör ske och leda till att intervjuperson 2 inte vill gå dit mer. Det var helt enkelt inte så uppmuntrande att fråga om talböcker.

5.3 Avvikelser/Avvikande

Tabell 3. Begrepp: avvikelser - faktiska avvikelser upprätthåller inrotade maktstrukturer

Koder - mönster	**Upplevda känslor**
Bristande tillgång, ger olika förutsättningar	Annorlunda, utanför gruppen
Annan studietakt, riskerar släpa efter	Utanförskap, stress
Talbok finns inte eller är av dålig kvalité	Uppfinningsrik, resignation
Omgivningens okunskap	Fördomar

Intervjuperson 3: ”Om det finns något i systemet så är det detta...”

Hen upplevde att när hen ska använda sig av talböcker är det ofta något som sätter käppar i hjulet för hen. Det skapar en situation för studenter som använder talböcker som avvikande från övriga av studenter. När talböcker inte finns tillgängliga eller tar tid att få, blir det svårt för studenterna med läsnedsättningar att hänga med i studierna. Hen får medhåll av intervjuperson 8 som också upplevt sig annorlunda och avskild från andra studenter.

Denna situation bidrar således enligt hen till att de känner att de blir utstötta, eftersom de inte helt och hållet kan delta i alla studiemoment och övningar. De kan inte hänga med i sina studier och blir inte någon att räkna med i till exempel grupparbeten, vilket även är något som intervjuperson 8 poängterade.

Utöver detta så uttryckte intervjuperson 4 att hen till följd av den egna funktionsnedsättningen och svårigheterna att få tag i talböcker har lärt sig hur hen ska kommunicera med föreläsare och andra studenter på JU. Hen framhåller att det vid sidan om talböcker även handlar om till exempel stöd för skrivande. Hen menar att processen gjort hen mer bekväm att prata om sina svårigheter, inklusive behovet av talböcker. Avvikelsen från normen och studentgruppen blir inte lika påtaglig och känslig.

Intervjuperson 1: ”Det är ju bara Legimus jag kan använda och så är boken någon annanstans, en bok som jag verkligen behöver, så då kanske jag kan hitta den på Bokus, så då får jag fixa den så, men den är bara gratis en månad, kanske”

Att hen måste hitta snabba lösningar på de problem som hen stöter på till följd av sin läsnedsättning är ytterligare ett exempel på problematiken som förstärker avvikelsen från övriga studenter. Med andra ord, hen måste komma på ett andra sätt att hitta en talbok när de etablerade möjligheterna brister i tillgänglighet. Det exempel som intervjuperson 1 lyfter fram är bara ett utav flera problem som intervjupersonerna måste lösa för att hitta talböcker på alternativa sätt.

Flera av intervjupersonerna framhöll att det ofta går in på nätet och letar rätt på en ljudfil av boken som de behöver och laddar ner den. Andra valde att söka via nätet för att hitta boken digitalt och lyssnar på den med en talsyntes. Intervjuperson 5 väljer trots läsnedsättningen oftast att läsa den vanliga kursboken när hen stöter på problem. Studenterna med läsnedsättningar som intervjuades väljer alltså olika sätta att lösa de problem de stöter på, vilket visar på att vissa studenter som använder talböcker har ett annat sätt att ta sig an och förhålla sig till sina studier än majoriteten av studenterna på JU.

Detta visar på hur studenterna som använder talböcker använder litteraturen på olika sätt, vissa klarar av att läsa boken, andra måste hitta ett sätt att lyssna på boken. Att söka och hitta kurslitteratur är något som troligen alla studenter på universitet och högskola tvingas hantera. För studenter med läsnedsättning läggs dock en ytterligare dimension till detta. Det handlar inte bara om att hitta boken, som för andra studenter, utan också om att den efterfrågade litteraturen behöver finns tillgänglig i ett format som studenten kan tillgodogöra sig. Om boken inte redan finns inspelad kräver det god framförhållning för att få boken inläst i tid, alternativt får studenten söka relevant litteratur på nätet och använda datorns röstsyntax. En sista utväg kan vara att trots allt läsa boken, vilket tar betydligt längre tid för en person med läsnedsättning. Alla dessa moment skulle ta extra tid även för en student som inte har utmaningar med läsnedsättning. För en student med läsnedsättning är alltså dessa moment ansträngande och tar tid.

Detta medför stress, förutsätter idérikedom och stjäl tid av studenten.

Intervjuperson 2: ”Men talsyntesen är ju lite… ehmm det är ju lite svårt att följa med ibland”

Hen lyfte problemen med röster i talböckerna. De flesta intervjupersonerna kommenterade på svårigheterna med talsyntesen. Hen framhöll att kvalitén på talröster i böckerna på Legimus inte är särskilt bra och är jobbiga att lyssna på under en längre tid. Det bidrar till att förutsättningar för de studenter som använder talböcker avviker från övriga studenter, som inte behöver fundera på denna dimension i kursmaterialet.

I Smiths (2008) narrativa analys, för att studera radioröster, framkommer att inlevelse hos den som läser en text påverkar hur mycket information den som lyssnar tar in. Inläsarrösten påverkar således studenternas förutsättningar och möjligheter att ta till sig kursmaterialet.

Det kan även förklara varför flera av de studenter som använder talböcker kommenterade på rösterna när de använder böcker från Legimus. Intervjupersonerna framhöll att i kurslitteratur används ofta robotröster, som är monotona och gör studenterna trötta. Vissa av intervjupersonerna menade till och med att ibland så kan de inte förstå vad det är som sägs för robotrösten är hackig, metallisk och uttalar fel. Detta är något som studenterna tyckte att JU borde ta tag i, samtidigt som de upplevde det svårt att prata om. Flera av intervjupersonerna ville inte känna sig i vägen för föreläsare och de på JU som jobbar med talböcker. De framhöll att det är tillräckligt tidskrävande att få tag i alla talböcker som de behöver till sina kurser, så att kvalitén får stå tillbaka även om det påverkar inlärningen när de studerar.

Intervjuperson 3: ”Det är ju mest kurser, jag har ju någon gång försökt liksom läsa eller använda böcker men det är inte lika lätt. Det är mer till kursen och då föredrar jag ju att kunna lyssna och läsa, samtidigt, så att det verkligen sätter sig”

Något som möjligen är avvikande eller kanske annorlunda när det kommer till användare av talböcker är att de inte alltid använder sig av endast talböcker. Många lyssnar till exempel på kurslitteratur, men inte på skönlitteratur. Intervjuperson 3 tyckte att det gick bra att läsa skönlitteratur. Omgivningens syn är ofta att de som använder talböcker inte kan läsa. I verkligheten kan de allra flesta användare av talböcker läsa, men för dem handlar det ofta om att det tar längre tid. Denna avvikelse i användningen av talböcker förstärker synen på att vara annorlunda.

Fler av intervjupersonerna ville se ett större engagemang från JU och mer information om talböcker och om dem som använder dessa böcker för att hindra dessa missuppfattningar. De framhöll att sådana uppfattningar inte borde finnas och när feluppfattningar etableras bland studenterna kan det bidra till att studenter med behov av stöd drar sig för att söka information och kunskap om att de kan använda sig av talböcker.

Intervjuperson 2 lyfte också fram kunskapen och informationsgivningen om talböcker, att den borde samlas och inte finnas på olika ställen. Hen uppgav att när informationen finns utspridd på olika hemsidor blir det svårt för hen att veta vad det är som gäller. Hen påpekade att olika hemsidor har olika uppgifter om talböcker, vem som får använda talböcker och vilka regler och rättigheter som är kopplade till talböcker. Så, om det är svårt för hen att hitta rätt information som stämmer, hur ska då övriga studenter som inte berörs av läsnedsättningar kunna förstå? Detta gjorde hen väldigt orolig.

Tabell 4. Sammanfattning av analysen

Begrepp	**Mönster**
Normer	• Krav på att ligga steget före • Givet med otydliga förutsättningar • Avsaknad på information
Utanförskap	• Slutenhet • Stigmatisering • Oklara mandat • Bristande kommunikation
Avvikelser	• Olika förutsättningar • Annan studietakt • Brister i tillgång till talböcker • Okunskaper

6. Diskussion

Utifrån intervjumaterialet och med stöd av de tre begreppen formulerade med utgångspunkt i Foucaults teoriram diskuteras i denna del av uppsatsen hur syftet nås, att svara på hur studenter med läsnedsättningar upplever att de får tillgång till talböcker på JU givet hur JU kommunicerar tillgängligheten.

Lundh (2022) och McKenna (1997) konstaterar att människor med funktionsnedsättningar påverkas starkt av kännedomen om vilka rättigheter de har och av tillgänglighet till stöd som talböcker. Det överensstämmer med den bild som intervjupersonerna ger. Slutsatser i Lundhs (2022) och McKennas (1997) studier förklarar och backar upp den förvirring och ilska intervjupersonerna ger uttryck för, såsom att inte ha kunskaper om sina rättigheter. Kommunikationen om var information om rättigheter finns, vilka som kan få tillgång till talböcker och hur det går till, men även vem som kan hjälpa till om en talbok inte finns tillgänglig upplevs som bristfällig på JU av de intervjuade studenterna. Det skulle kunna bottna i utbredda struktur och normer i samhället som påverkar JU.

De rådande normerna och kulturen bidrar till att studenterna som använder sig av talböcker drar sig för att kommunicera att de inte hittar de talböcker de söker, att de upplever att det tar alldeles för lång tid att få de böcker som de vill ha, att de hamnar efter i studierna och ger upp. Detta visar på att

intervjupersonerna upplever att JU inte kommunicerar tillräckligt tydligt och är tillgängliga. Ett exempel på detta är att intervjuperson 3 uttryckte oro över att informationen om talböcker finns på olika platser på olika hemsidor. Den bild som framträder i intervjumaterialet är att det finns normer och mönster i kommunikationen som påverkar maktförhållandet mellan JU och studenterna med läsnedsättningar och försvårar deras tillgång till talböcker. Detta förstärker känslorna av att vara utanför kursgruppen och att vara avvikande i jämförelse med övriga studenter.

Kommunikationsproblematiken framträder även i intervjupersonernas kommentarer om att de menar att det finns bristande kunskap bland föreläsare och annan personal på JU om läsnedsättningar och vad detta innebär. Muenchberger (2016) framhåller i sin studie att organisationer och strukturer lätt kan förstöra och göra så att människor med funktionsnedsättningar inte får det stöd de behöver. Ofta kan små förändringar ge positiva resultat enligt henne. Intervjuperson 8 berättade i intervjun om hur hen hamnat i denna svåra situation, då kommunikationen om tillgången till talböcker mellan en kursansvarig och biblioteket inte fungerade. Anledningen var bristen på information om att hen var tvunget att ha ett särskilt intyg. När intervjupersonen lyfte fram problematiken tog inte kursansvarig något ansvar för att hänvisa studenten till rätt person på JU, vilket innebar att hen inte fick tag i kurslitteraturen. Intervjupersonen blev tvungen att jobba utan talböcker under en lång period och hade svårt att klara sin kurs. Hen gav uttryck för att mycket av ansvaret att söka information flyttas över på studenten, utan att JU delat information om var studenterna ska vända sig för att fråga om att få stöd.

På JUs hemsida (Jönköping University) finns dock information om att det finns stöd för studenter med funktionsnedsättning. Här framgår att det är till samordnaren för pedagogiskt stöd som studenterna ska vända sig för att få tillgång till information om möjliga stödåtgärder. Denna sida är relativt lätt att hitta, åtminstone för en person utan läsnedsättning, med sökord som ”JU dyslexi”, "JU funktionsnedsättning”. Med andra ord finns mycket av den information som efterfrågas tillgänglig på hemsidan, men det finns bland de intervjuade studenterna en upplevd brist i kommunikation om var och hur de ska få fram informationen.

Flera av de intervjuade studenterna med läsnedsättningar vittnade i intervjuerna om att de inte känt till var de ska vända sig när de ska få i gång processerna för att få tillgång till talböcker. Några beskrev att de vänt sig till andra studenter som redan använder talböcker för få veta hur de ska göra. Sådana nätverk uppskattades, att ha andra att fråga om hjälp när de inte förstod processer och regler. Andra bestämde sig för att hitta allt själva. De tog reda på allt genom internet och läste på JUs hemsidor.

Några studenter förslog i detta sammanhang att information på hemsidor borde finnas i andra format än skriven text, så att man kan lyssna på informationen. JUs hemsida (Jönköping University) med information om pedagogiskt stöd är utformade på samma vis som JUs övriga information. Den saknar en enkel symbol-/funktionsknapp för att få texten uppläst via syntax. Här finns även information om anpassad litteratur. Under denna flik finns information om att studenter med läsnedsättning kan få låna

talböcker eller e-textböcker från MTM. Här framgår även att det är biblioteket som ska hjälpa studenterna med läsnedsättningar att få tillgång till detta stöd. På studentbiblioteks hemsida (Jönköping Student Bibliotek) finns en pedagogisk YouTube film som förklarar vilket stöd studenter kan få. Men på JUs hemsida (Jönköping University) är informationen inte anpassad till personer med läsnedsättningar. Högtalarknapp saknas till exempel och informationen om att ”Högskolebiblioteket är behjälplig med detta” och ”Läsa mer om hur du skaffar ett nedladddningskonto” saknar en hyperlänk som skulle kunna göra det lätt för studenter med läsnedsättningar att snabbt hitta rätt. Det innebär att studenter med en läsnedsättning har en utmaning att söka vidare efter information.

Andra studenter framhöll att informationen inte bara brast innehållsmässigt, utan när den presenteras vid introduktioner går det för fort och att den inte är tillräckligt omfattande. Detta skulle kunna uttryckas som en brist i kommunikationen kring talböcker och stödet till studenterna med läsnedsättningar, eftersom de intervjuade personerna var tvungna att hitta alternativa vägar. Det som upplevs som en brist på kommunikation kan då medföra en känsla av utanförskap och bristande gemenskap med övriga studenter, liksom problem med att slutföra studierna.

Vissa av dessa upplevelser kan bero på okunskap och fördomar mot sådant som upplevs som avvikande eller annorlunda. Pfeiffer (2002) menar att alla människor har olika former av fördomar mot olika företeelser. Många människor möter också fördomar i vardagen. Det har ofta sin grund i samhället och miljön, kulturella värderingar och uppfostran. Hur djupgående detta är på JU och om det påverkar kommunikationen mellan JU och de studenter som har behov av talböcker är svårt att dra omfattande slutsatser om i denna uppsats.

Slutligen handlar kommunikation om bemötanden. Några av de intervjuade studenterna uppgav att de blivit väl bemötta, alltså trevligt och genuint. Andra gav uttryck för att de upplevt bemötanden av vissa ansvariga som kyliga. Det har inneburit att dessa studenter känt att de inte vågat fråga om stöd och mer information. De har känt sig ovälkomna, att de är till besvär. Det är viktigt att titta vidare på detta för att bättre förstå hur etablerade normer och relationer mellan JU och stunderna med läsnedsättningar påverkar bemötanden och kommunikation för att undvika upplevelser av utanförskap.

En hel del tycks fungera vad gäller hur JU kommunicerar tillgängligheten till talböcker, men ändå finns sådant som kan förbättras.

7. Slutsats

Det finns mycket som fortfarande är oklart när det gäller hur studenter med läsnedsättningar upplever att de får tillgång till talböcker på JU och hur JU kommunicerar tillgängligheten. Denna uppsats ger en ögonblicksbild och bygger på personliga upplevelser hos de intervjuade studenterna på JU. Slutsatsen från dessa intervjuer tyder dock på att studenterna upplever att kommunikationen om talböcker bidar till att försvåra tillgängligheten. I några fall fick inte de intervjuade studenterna tag i kurslitteraturen i

tid på grund av brister i kommunikation om var och hur de kunde finna nödvändig information och på grund av bemötande, inte till följd av den faktiska tillgången till böckerna.

Enligt Foucaults synsätt skulle studenter med funktionsnedsättningar kunna påverka och utöva makt över sin situation när de förklarar och kommunicerar sina behov av talböcker till JU. Det är viktigt att komma ihåg att först då blir tillgänglighet till talböcker relevant i förhållande till behoven. Naturligtvis är slutsatserna i uppsatsen ett första steg för att anpassa JUs kommunikation om tillgänglighet till talböcker efter studenternas behov. Uttryckt med hjälp av Foucault skulle alltså detta i förlängningen innebära och kunna leda till att makten i relationen till JU mellan studenterna med behov av talböcker och övriga studenter blir mer likvärdig.

8. Framtida forskning

Det finns flera framtida forskningsområden inom talboksområdet. En intressant studie vore att närmare analysera kommunikationen kopplat till bemötandet av användare av talböcker, men även hur studenter med andra funktionsnedsättningar behandlas. Det här öppnar även upp för studier om olika moraliska frågar, som hur ett inkluderande samhälle skapas och hur människor med funktionsnedsättningar inte ska känna sig utstötta.

I denna uppsats framkommer även behovet av att närmare studera hur informationen, som trots allt finns tillgänglig, på ett tydligare vis ska kunna kommuniceras i ett format som är lättillgängligt och når de studenter som har olika läsnedsättningar.

Läsnedsättning och digitalisering skulle även kunna var ytterligare ett eget studieområde. Eftersom utvecklingen går fram fort inom talboksbranschen är detta relevant att utvärdera i framtida studier. Talboksindustrin är fortfarande en relativt ny bransch, framför allt i sitt nuvarande format. Såsom att det nu är lätt att få tag i talböcker med hjälp av appar och olika digitala verktyg. Det finns alltså inte så mycket material om hur branschen och utbudet ser ut och fungerar idag och inte heller mycket skrivet om det digitala formatet och om hur detta påverkar studenter och akademisk kurslitteratur.

Denna uppsats kan förhoppningsvis inspirera och öppna upp möjligheten för andra studier att beröra ämnet som kvalitén på talböcker och digitalisering. Det kommer förhoppningsvis en rad nya undersökningar om hur talsynteser och röstinläsning kan förbättras och hur det påverkar studenter med läsnedsättningar.

Referenser

Adelmann, K (2002). *Att lyssna till röster: Ett vidgat lyssnandebegrepp i ett didaktiskt perspektiv*. Malmö högskola.

Bjurström, E, Fornäs, J & Ganetz, H (2000). *Det kommunikativa handlandet*. Nora: Nya Doxa.

Braun, V., & Clarke, V. (2013). *Successful Qualitative Research: A Practical Guide for Beginners*. Sage.

Dahlander, T. (September 2005). Digital distribution of DAISY talking books in Sweden. *International Congress Series*, Volym (1282), s. 826-830. https://doi.org/10.1016/ j.ics.2005.04.030

Dyslexiförbundet. (2020). *Vilket stöd får studenter med dyslexi eller dyskalkyli?* https://www.dyslexi.org/sites/default/files/bifogade_filer/rapport_stod_pa_hogskolan_20221109v2.pdf

Foucault, M. (1980). Truth and Power. I C. Gordon, (Ed.) *Power/knowledge: Selected interviews and other writings* 1972–1977. (s.109-133). Brighton, UK: Harvester Press

Foucault, M. (1984). The order of discourse. I M. Shapiro, (Ed.) *Language and politics* (s. 108–138). London: Basil Blackwell.

Garland-Thomson, R. (2005). Feminist Disability Studies. *Signs*, 30(2), s. 1557–1587. https://www.journals.uchicago.edu/doi/epdf/10.1086/423352

Goodley, D. (2019) Provocations for Critical Disability Studies. *Disability & Society,* 34(6), s. 972-997. https://doi.org/10.1080/09687599.2019.1566889

Gripsrud, J. (2011). *Mediekultur, mediesamhälle*. (3.uppl.). Daidalos.

Gropper, R, J. & Tannock, R. (2008). A pilot study of working memory and academic achievement in college students with ADHD. *Journal of Attention Disorders*, 12(6). s. 574-584. DOI: 10.1177/1087054708320390

Jönköping University (2023-03-19). Stöd för studenter med funktionsnedsättning - Studera - Jönköping University (ju.se). Tillgänglig: https://ju.se/en.html

Jönköping Student Bibliotek (2023-03-19). Välkommen - Talböcker och talsynteser - Guides at Jönköping University Library (ju.se). Tillgänglig: https://ju.se/bibliotek.html

Legimus (2022-09-15). Tillgänglig: https://www.legimus.se/

Linton, S. (2020). What Is Disability Studies? *Publications of the Modern Language Association of America*, 120(2), s. 518-522. https://doi.org/10.1632/S0030812900167823

Lundh, A. (2022). ”I can read, I just can't see”: a disability rights-based perspective on reading by listening. *Journal of Documentation*, 78 (7), s. 176-191. https://doi.org/10.1108/ JD-10-2020-0169

Meekosha, H & Shuttleworth, R. (30 Oct 2017). What's so ‘critical’ about critical disability studies? *Australian Journal of Human Rights*, 15(1), s. 47-75. https://doi.org/10.1080/1323238X.2009.11910861

McKenna, Michael C., David Reinking & Linda D. Labbo. (1997). Using talking books with reading-disabled students. *Reading & Writing Quarterly*: Overcoming Learning Difficulties, 13(2), 185-190. https://doi.org/ 10.1080/1057356970130206

Muenchberger, H. (2016). The critical role of community-based micro-grants for disability aids and equipment: results from a needs analysis. *Disability and Rehabilitation*, 38(9), s. 858-864. https://doi.org/10.3109/09638288.2015.1065011

Myndigheten för tillgängliga medier (2022-09-15). Tillgänglig: https://www.mtm.se/var-verksamhet/

Nilsson, E. (2001). *Talboken på frammarsch*. Högskolan i Borås: Institutionen Biblioteks- och informationsvetenskap. https://www.diva-portal.org/smash/ get/diva2:909821/ FULLTEXT01.pdf

Pfeiffer, D. (2002). The Philosophical Foundations of Disability Studies: https. *Papers from the International Disability and Diversity Institute*, *22*(2), s. 2-23. https://doi.org/10.18061/dsq.v22i2.341

Smith, B & Sparkes, A. (2008). Narrative and its potential contribution to disability studies. *Disability & Society*, 34(1), s. 17-28. https://doi.org/10.1080/09687590701725542

Studentwebben Jönköping University (2023-03-19). Stöd för studenter med funktionsnedsättning - Service - Jönköping University (ju.se). Tillgänglig: https://ju.se/student/service/stod-for-studenter-med-funktionsnedsattning.html

Thurén, T. (2019). *Vetenskapsteori för nybörjare*. (3.uppl.). Liber.

Webb, D. (2012). *Foucault's Archaeology: Science and Transformation*. Edinburgh University Press.

Bilaga 1 – intervjufrågor

Startfrågor->

1. Hur länge har du pluggat på JU?
2. Hur tycker du att det fungerar?
3. Hur är det att vara student på JU - trots lässvårigheter?
4. Hur länge har du använt talböcker?
5. Hur ofta (antal, kurser?) brukar du använda talböcker?
6. Hur tycker du att det fungerar, förklara?

Frågor som rör tillgänglighet, stöd och bemötande ->

1. Vilken information fick du om talböcker när du började på JU:
    - av vem
    - på vilket sätt/vilken kanal?
    - berätta - hur såg processen ut?
2. Kommunicerar dina föreläsare hur du ska få mer information om du inte vet?
3. Finns det några exempel eller upplevelser som du kan dela med dig av?
4. Hur får du tag i talböcker till dina kurser?
5. Är det lätt att få tillgång till talböcker på JU, förklara?
6. Hur tycker du att det fungerar?
7. Har du exempel på gånger du har fått bra eller dålig hjälp när du frågat om att få tillgång till talböcker för en kurs?
8. Berätta om de erfarenheter du har.
9. Vad tycker du att JU borde kommunicera när du började en kurs när det gäller talböcker?
10. Är det något du skulle du vilja ändra på?

Frågor som rör relationer, vem bestämmer ->

1. Känner du till vilka rättigheter du har till talböcker?
2. Om ja, brukar du behöva påminna om detta? Om nej, förklara.
3. Vilka känslor/tankar väcker detta (exempel: relationen till den som är ansvarig för tillgängligheten)?
4. Har du fått lära dig hur du ska kommunicera dina rättigheter när det kommer till talböcker i en utbildningsmiljö, om ja/om nej förklara vad det beror på?
5. Har du någon gång upplevt att du inte fått tillräckligt med information av ansvariga för talböcker på JU?
6. Är det något som hänt mer en gång?
7. Hur har du känt att kommunikationen varit (exempel: förstående/nedsättande)?
8. Hur har du upplevt att du blivit bemött (exempel: förstående/missförstådd) när det gäller tillgången till talböcker?
9. Vad tror du det kan bero på, förklara?
10. Har du känt att du blivit eller inte blivit hörd när du försökt kommunicera med ansvariga för talböcker, vad kan det bero på?

Bilaga 2 – mejlutskicket och avtal

Hej!
För vissa studenter är det ”livsviktigt” att kunna lyssna på kurslitteratur.

Jag skriver på min kandidatuppsats om tillgänglighet och tillgång till talböcker på JU – jag går programmet för medie- och kommunikationsvetenskap.
Hur får studenter tillgång till talböcker och hur kommunicerar JU denna tillgänglighet?

För att kunna skriva uppsatsen söker jag nu studenter för kortare intervjuer.
Om du är en student som använder talböcker, hör av dig till mig omgående.
När vi hörs förklarar jag hur det hela ska gå till. Och du är naturligtvis anonym om du vill.

Jag hoppas att du vill delta och att denna kartläggning kan vara till hjälp för studenter, lärare och JUs ledning.
Bästa hälsningar, Arvid Roos Isaksson
Telefon: 0708-424514
Mejl: arvidarvidroos@gmail.com, arvid@roos-isaksson.se

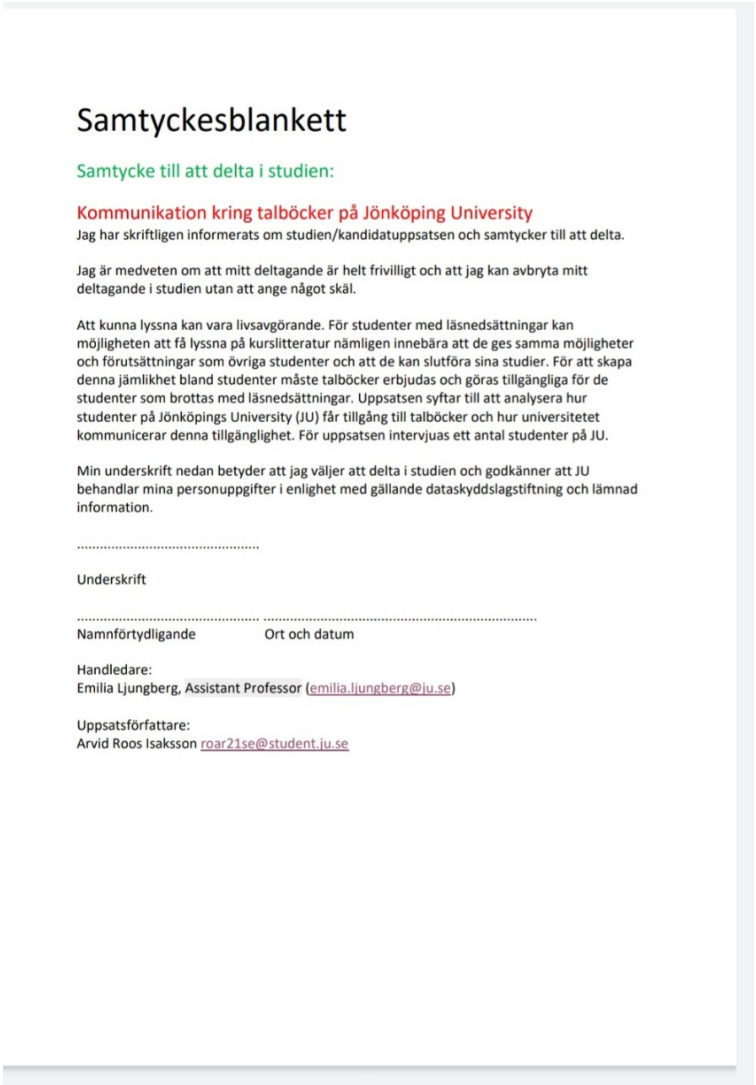

Samtyckesblankett

Samtycke till att delta i studien:

Kommunikation kring talböcker på Jönköping University
Jag har skriftligen informerats om studien/kandidatuppsatsen och samtycker till att delta.

Jag är medveten om att mitt deltagande är helt frivilligt och att jag kan avbryta mitt deltagande i studien utan att ange något skäl.

Att kunna lyssna kan vara livsavgörande. För studenter med läsnedsättningar kan möjligheten att få lyssna på kurslitteratur nämligen innebära att de ges samma möjligheter och förutsättningar som övriga studenter och att de kan slutföra sina studier. För att skapa denna jämlikhet bland studenter måste talböcker erbjudas och göras tillgängliga för de studenter som brottas med läsnedsättningar. Uppsatsen syftar till att analysera hur studenter på Jönköpings University (JU) får tillgång till talböcker och hur universitetet kommunicerar denna tillgänglighet. För uppsatsen intervjuas ett antal studenter på JU.

Min underskrift nedan betyder att jag väljer att delta i studien och godkänner att JU behandlar mina personuppgifter i enlighet med gällande dataskyddslagstiftning och lämnad information.

.....

Underskrift

....
Namnförtydligande Ort och datum

Handledare:
Emilia Ljungberg, Assistant Professor (emilia.ljungberg@ju.se)

Uppsatsförfattare:
Arvid Roos Isaksson roar21se@student.ju.se